

RAADSINFORMATIEBRIEF met beantwoording artikel 42 vragen

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

11 mei 2021

Kenmerk

Z/21/012640 / D/21/015848

Portefeuillehouder

Tymon de Weger

Portefeuille

Jeugdzaken en jeugdzorg

Opsteller

Heiningen, José van

Onderwerp

Beantwoording Schriftelijke vragen art. 42 RvO van D66 inzake Inkoop Sociaal Domein Open House

Beantwoording van de vragen

De onafhankelijke nieuwswebsite Follow te Money (FtM) heeft recent een artikel gepubliceerd met de titel “Inkoopformule ‘open house’ is doping voor jeugdzorgaanbieders”. FtM signaleert dat er, naast een stevige groei in de uitgaven Jeugdzorg en WMO, er sprake is van een spectaculaire groei van aanbieders jeugdzorg sinds 2014. Zij gebruiken daarbij de heftige woorden “wildgroei en versnippering”. In dit artikel wordt de relatie gelegd met de populaire inkoopmethode van Open House. Dit is een laagdrempelige inkoopmethode waar de inwoners uit een breed zorgaanbod kunnen kiezen.

In de Kamerbrief van juni 2019 meldde Minister De Jonge dat een gemeente bij de Open House methode ‘niet de touwtjes in handen neemt, maar ze volledig legt in de handen van individuele hulpvragers en aanbieders’. Een woordvoerder van het Ministerie van VWS raadt gemeenten aan te stoppen met deze inkoopmethode. In het artikel van FtM komt verder naar voren dat gemeenten: minimaal een heldere definitie moeten hebben van wat zorg is en stevige eisen in de contracten met aanbieders moeten opnemen. Dit om te voorkomen dat Jeugdzorg onbeheersbaar wordt.

Woerden heeft gekozen voor de Open House inkoop methode en ok in Woerden hebben we te maken met een stevige groei in de bestedingen Jeugdzorg. Van € 6,5 miljoen in 2018 naar € 8,7 miljoen in 2020. Ook gelet op de informatie in dit artikel heeft onze fractie, in aanvulling op de verzoeken in onze motie “Definiëring pijlers inkoop sociaal domein”, de volgende vragen:

1. Met hoeveel aanbieders Jeugdzorg heeft Woerden op dit moment een contract? En hoeveel aanbieders waren dat in 2015?**Antwoord**

De beschikbare gegevens over het aantal regionaal gecontracteerde zorgaanbieders Jeugd en het aantal betrokken cliënten betreft de periode 2017 tot en met 2019 (Inkoop & Monitoring Utrecht West). De beschikbare gegevens over het aantal lokaal gecontracteerde aanbieders betreft de periode 2017 tot en met 2021 (gemeente Woerden).

Het aantal aanbieders Jeugdzorg waarmee Woerden een contract heeft, betreft in:

2017	118 regionaal gecontracteerd, 62 daadwerkelijk geleverd, 13 lokaal gecontracteerd
2018	137 regionaal gecontracteerd, 74 daadwerkelijk geleverd, 19 lokaal gecontracteerd
2019	136 regionaal gecontracteerd, 75 daadwerkelijk geleverd, 9 lokaal gecontracteerd

2020	regionaal nog niet definitief bekend en 19 lokaal gecontracteerd
2021	regionaal nog niet definitief bekend en 11 lokaal gecontracteerd

We zien in deze cijfers geen 'spectaculaire' groei, laat staan 'wildgroei en versnippering'. Wij zien ook geen rechtstreeks verband met stijging van de kosten, zoals FtM in het artikel suggereert. Daar liggen andere oorzaken aan ten grondslag, zie antwoord op vraag 2. Onze regio Utrecht West hanteert al vanaf 2015 scherpe tarieven en treedt streng op tegen misbruik van gesloten contracten. Wij wijzen op de terugvordering van teveel gedeclareerde kosten door een van de aanbieders, waarover wij u in 2019 hebben geïnformeerd (19R.00907 Rib financiële problemen dr. Bosman). Er is dan ook geen enkele reden om te stoppen met deze inkoopmethode. Wel is het onderhouden van een stevige en zakelijke contractrelatie noodzaak en dat doen wij daarom ook.

2. Wat zijn de factoren die voor deze '2015 - 2021 ontwikkeling' in Woerden bepalend zijn geweest? En hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot de stijging van de uitgaven?

Antwoord

Overzicht aantal aanbieders, cliënten en kosten:

	2017	2018	2019	2020
Aantal aanbieders Jeugdzorg regionaal	118	137	136	Nog niet bekend
Aantal aanbieders Jeugdzorg lokaal	13	19	9	19
Aantal cliënten Jeugdzorg	Niet vergelijkbaar	1.729	1.781	1.786
Uitgaven Jeugdzorg totaal	Niet vergelijkbaar	6.034.401	7.600.622	8.044.420*

* Uit monitor Sociaal Domein 2020 maatwerkvoorzieningen Jeugd en Jeugdhulp met verblijf.

Factoren die in de ontwikkeling '2015 - 2020 ontwikkeling' bepalend zijn geweest:

Op grond van het overzicht aanbieders, cliënten en kosten is niet een directe relatie te leggen tussen de toename van de uitgaven in de Jeugdzorg en de groei van het aantal aanbieders.

Onderstaande factoren zijn met name bepalend voor de toename van de uitgaven:

1. De stijging van het aantal cliënten in zorg gedurende die periode (in 2018 waren er dat 1.729 en in 2020 waren er dat 1.786) (+3,3%).
2. De stijging van de gemiddelde kosten per cliënt.
3. De indexering van de tarieven.

3. Hoe bepaalt het college welk aantal zorgaanbieders acceptabel is vanuit beheersbaarheid (zoals in het artikel is genoemd)? Waar ligt de grens voor Woerden? Welke maatregelen neemt het college om het aantal aanbieders binnen deze grenzen te houden?

Antwoord

In 2019 is door het college besloten om ook vanaf 2022 de inkoop vorm te geven volgens de Open House-constructie. Deze sluit aan bij hoe het lokale veld is ingericht en biedt de vrijheid om de ondersteuning te kiezen die het beste bij de ondersteuningsvraag van de inwoner past. Open House houdt in dat alle aanbieders die voldoen aan de gestelde eisen toegang kunnen krijgen tot een overeenkomst. Vooraf wordt daarmee geen minimaal of maximaal aantal aanbieders bepaald, wel wordt een sterkere regulering en daardoor vermindering verwacht van het aantal aanbieders door:

- Een strengere selectie op kwaliteitseisen bij contractering en intensiever contractmanagement gedurende de uitvoeringsfase.

- Het algemene uitgangspunt dat het sluiten van een overeenkomst geen afnameverplichting of afnamegarantie impliceert.
- Het toepassen van het criterium dat indien een gecontracteerde zorgaanbieder een jaar lang (nog) geen zorg heeft geleverd de overeenkomst niet wordt verlengd. Bij de beantwoording van vraag 1 werd al duidelijk dat bij een deel van de aanbieders een overeenkomst (contract) niet leidt tot zorgverlening.
- Verder neemt het college maatregelen om voldoende te waarborgen dat de zorgaanbieders voldoen aan kwalitatieve en financiële eisen. Daarnaast worden zorgaanbieders getoetst op hun integriteit.

4. Welke eisen worden gesteld aan de aanbieders alvorens ze een contract krijgen en tijdens de contractperiode?

Antwoord

Voor de inkoop vanaf 2022 is in de inkoopdocumentatie een groot aantal eisen opgenomen ten aanzien van de organisaties die toegang krijgen tot de overeenkomst.

Een aantal belangrijke eisen zijn:

- Het stellen van objectieve kwaliteitseisen bij instroom en tijdens het contract zoals SKJ (Stichting Kwaliteitsregister Jeugd), erkende interventies, HKZ (keurmerk Harmonisatie kwaliteitsbeoordeling Zorgsector).
- Het hanteren van objectieve financiële eisen bij instroom en tijdens het contract, te weten ratio's voor liquiditeit en solvabiliteit, maximale winst en acceptabele overhead.
- Het kunnen toepassen van integriteitsonderzoek bij het vermoeden van misstanden, of signalen uit andere regio's en het kunnen overwegen van passende consequenties.

5. Welke financiële prikkels zijn opgenomen in de contracten als inzet op verantwoorde afbouw van de zorg en meer preventie?

Antwoord

De motivatie voor de Open House inkoopsystematiek is grotendeels gebaseerd op de keuze van Woerden om de sturing op de inzet van zorg op casusniveau bij WoerdenWijzer neer te leggen. Middels casemanagement hebben de casemanagers van WoerdenWijzer zicht op wat er nodig is en per cliënt wordt een ondersteuningsplan gemaakt. Vervolgens worden met zorgaanbieder(s) afspraken gemaakt over hun inzet en gedurende het zorgtraject ook over de afbouw ervan. De financiering is p x q, we indiceren en vergoeden het aantal uren zorg dat er wordt geleverd.

Er zijn geen financiële prikkels opgenomen in de overeenkomsten om dit aantal uren te verminderen. In de overeenkomsten is hierover wel het volgende opgenomen:

- Het werken met budgetindicaties, waarmee aanbieders verplicht zijn een melding te maken als zij boven een bedrag aan zorgverlening uitkomen. Verhoging van het budget kan pas plaats vinden nadat hiervoor instemming is verkregen van de gemeente(n).
- De mogelijkheid om de overeenkomst met de aanbieder inhoudelijk en financieel te wijzigen (tussentijds). Er kunnen innovatieve producten worden toegevoegd en er is een mogelijkheid om een ontwikkelovereenkomst aan te gaan op onderwerpen.
- De verplichting om mee te werken aan een warme overdracht bij vermindering of wijziging in de zorg (t.a.v. cliënt, verwijzer, aanbieder).

We sturen dus vooral op volume. Sturen op prijs is nauwelijks mogelijk, omdat we wettelijk verplicht zijn reële marktconforme tarieven te hanteren.

6. In onze motie "Inkoop sociaal domein" hebben wij het college gevraagd ons in Q1 2021 te informeren over de positie van de raad. In de termijn agenda is aangegeven dat de raad begin juli '21 geïnformeerd

wordt. Gelet op de hierboven genoemde signalen willen wij hier eerder antwoord op hebben. Kunt u aangeven op welk moment wij als raad onze kader stellende en controlerende verantwoordelijkheid kunnen invullen ten aanzien van de eisen die gesteld worden in de contracten met zorgaanbieders? En hoe wij dat dan kunnen doen?

Antwoord

Het inhoudelijk kader is door de raad gesteld in de Maatschappelijke Agenda d.d. 10 mei 2019, RV 19R.00137. Het financiële kader bepaalt u jaarlijks in de begroting. Binnen de kaders voeren de colleges van de Utrecht West-gemeentes gezamenlijk de inkoop van de zorg uit. Het bepalen van de inkoopmethode en het contractmanagement zijn collegeverantwoordelijkheden. Deze keuzes zijn naar hun aard niet politiek-bestuurlijk, maar organisatorisch en uitvoerend. De gemeenteraad controleert het college in de jaarcyclus of aan de in de begroting vastgelegde financiële en inhoudelijke resultaten wordt voldaan.

Onder andere hebben de colleges van de Utrecht-West gemeenten nadere uitgangspunten vastgesteld voor het inkoopproces. Het college heeft u daarover geïnformeerd in het Raadsvoorstel 20R.00028 Inkoop kaders jeugdhulp en WMO 28 januari 2020.

Deze hebt u behandeld op de Politieke Avond d.d. 20 februari 2020 en zijn per Raadsbesluit van 12 maart 2020 (20R.0028) vastgesteld. In juni/juli 2021 wordt de raad geïnformeerd over de stand van zaken van de inkoop per 1 januari 2022 zoals toegezegd in M-100 van de LTA (R5-11-2020).

Bijlagen

Vragen reglement van orde: D/21/015847

Schriftelijke vragen

Inkoop Sociaal domein Open House

De onafhankelijke nieuwswebsite **Follow te Money (FtM)** heeft recent een artikel gepubliceerd met de titel “**Inkoopformule ‘open house’ is doping voor jeugdzorgaanbieders**”.

FtM signaleert dat er, naast een stevige groei in de uitgaven Jeugdzorg en WMO er, sprake is van een spectaculaire groei van aanbieders jeugdzorg sinds 2014. Zij gebruiken daarbij de heftige woorden “wildgroei en versnippering”. In dit artikel wordt de relatie gelegd met de populaire inkoopmethode van Open House. Dit is een laagdrempelige inkoopmethode waar de inwoners uit een breed zorg aanbod kunnen kiezen.

In de Kamerbrief van juni 2019 meldde Minister De Jonge dat een gemeente bij de Open House methode ‘niet de touwtjes in handen neemt, maar ze volledig legt in de handen van individuele hulpvragers en aanbieders’. Een woordvoerder van het Ministerie van VWS raadt gemeenten aan te stoppen met deze inkoopmethode. In het artikel van FtM komt verder naar voren dat gemeenten: minimaal een heldere definitie moeten hebben van wat zorg is en stevige eisen in de contracten met aanbieders moeten opnemen. Dit om te voorkomen dat Jeugdzorg onbeheersbaar wordt.

Woerden heeft gekozen voor de Open House inkoop methode en ok in Woerden hebben we te maken met een stevige groei in de bestedingen Jeugdzorg. Van € 6,5 miljoen in 2018 naar € 8,7 miljoen in 2020. Ook Gelet op de informatie in dit artikel heeft onze fractie, in aanvulling op de verzoeken in onze motie “Definiëring pijlers inkoop sociaal domein”, de volgende vragen:

1. Met hoeveel aanbieders Jeugdzorg heeft Woerden op dit moment een contract? En hoeveel aanbieders waren dat in 2015?
2. Wat zijn de factoren die voor deze ‘2015 - 2021 ontwikkeling’ in Woerden bepalend zijn geweest? En hoe verhoudt deze ontwikkeling zich tot de stijging van de uitgaven?
3. Hoe bepaalt het college welk aantal zorgaanbieders acceptabel is vanuit beheersbaarheid (zoals in het artikel is genoemd)? Waar ligt de grens voor Woerden? Welke maatregelen neemt het college om het aantal aanbieders binnen deze grenzen te houden?
4. Welke eisen worden gesteld aan de aanbieders alvorens ze een contract krijgen en tijdens de contractperiode?
5. Welke financiële prikkels zijn opgenomen in de contracten als inzet op verantwoorde afbouw van de zorg en meer preventie?
6. In onze motie “Inkoop sociaal domein” hebben wij het college gevraagd ons in Q1 2021 te informeren over de positie van de raad. In de termijn agenda is aangegeven dat de raad begin juli ’21 geïnformeerd wordt. Gelet op de hierboven genoemde signalen willen wij hier eerder antwoord op hebben. Kunt u aangeven op welk moment wij als raad onze kaderstellende en controlerende verantwoordelijkheid kunnen invullen ten aanzien van de eisen die gesteld worden in de contracten met zorgaanbieders? En hoe wij dat dan kunnen doen?

Wij horen graag uw antwoorden op deze vragen.

Birgitte van Hoesel, D66 Woerden